

Praha 21. ledna 2025
Č. j. AVCR 1412/2025 SČAR

Vážený pane ministře, vážený pane předsedo,

na základě Vašeho dopisu č. j. 68456-2024-UVCR a zaslaného „Výchozího návrhu výdajů státního rozpočtu České republiky na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2026 a střednědobého výhledu“ (dále jen Výchozí návrh RVVI), Vám předkládám zpracovaný návrh výdajů na výzkum, experimentální vývoj a inovace (VaVal) rozpočtové kapitoly 361 – Akademie věd České republiky na rok 2026 se střednědobým a s dlouhodobým výhledem do roku 2032.

Struktura návrhu výdajů státního rozpočtu na výzkum, experimentální vývoj a inovace pro Akademii věd České republiky (dále AV ČR), převzatého z Výchozího návrhu RVVI, je uvedena v tabulce v příloze č. 2a. Údaje o nadpožadavcích AV ČR jsou v požadované struktuře uvedeny v tabulce v příloze č. 2b. Návrh dlouhodobého výhledu výdajů státního rozpočtu na VaVal pro AV ČR do roku 2032 je uveden v tabulce v příloze č. 2c. Nároky z nespotřebovaných výdajů jsou rozepsány v tabulce v příloze č. 2d.

1. AV ČR – čerpání prostředků v roce 2024

Rozpočet AV ČR na rok 2024 ve výši 7 642 481 529 Kč byl schválen LXII. zasedáním Akademického sněmu AV ČR dne 12. prosince 2023. Ukazatele kapitoly AV ČR na rok 2024 byly stanoveny ve shodné výši zákonem č. 433/2023 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2024.

V průběhu roku 2024 došlo k následujícím úpravám rozpočtu:

- navýšení o nároky z nespotřebovaných výdajů celkem o částku 40 796 611 Kč (z toho 3 822 468 Kč výdaje OSS a 36 974 143 Kč výdaje veřejných výzkumných institucí Akademie věd ČR). Tyto prostředky jsou v roce 2024 čerpány v souladu s jejich účelem;
- snížení o 393 658 Kč z důvodu vázání prostředků na neobsazená místa (organizační složka státu Akademie věd ČR má povinnost vázat prostředky na platy za neobsazená pracovní místa s účinností od 1. 1. 2021).

Objem institucionálních prostředků byl po uvedených změnách upraven na celkovou částku 7 682 884 482 Kč.

Nespotřebované výdaje z rozpočtu roku 2024 činí **6 744,4 tis. Kč** a vznikly z objektivních důvodů. V souladu s tím budou do rozpočtu roku 2025 zapojeny nespotřebované výdaje na činnost veřejných výzkumných institucí ve výši 4 757,1 tis. Kč a nespotřebované výdaje organizační složky státu (AV ČR) ve výši 1 987,3 tis. Kč.

Podrobné definitivní údaje o čerpání rozpočtu v roce 2024, včetně komentářů, budou uvedeny v Závěrečném účtu kapitoly 361 Akademie věd České republiky, který je v současné době sestavován a bude v řádném termínu postoupen Ministerstvu financí České republiky

a další patřičná místa. Tyto informace o hospodaření AV ČR v roce 2024 budou rovněž předloženy na LXV. zasedání Akademického sněmu AV ČR 18. března 2025.

2. AV ČR – předpokládané čerpání v roce 2025

V roce 2025 budou prostředky čerpány v souladu s rozpočtem AV ČR na rok 2025, který byl schválen LXIV. zasedáním Akademického sněmu AV ČR dne 10. prosince 2024. Akademický sněm AV ČR na tomto zasedání schválil rozpočet AV ČR na rok 2025 vycházející z částky **7 952 433 tis. Kč** (částka schválená usnesením vlády č. 645 ze dne 25. září 2024 a zákonem č. 434/2024 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2025).

Od roku 2023 jsou v rozpočtu Akademie věd ČR alokovány prostředky na spolufinancování projektu COMPASS-U – Tokamak Ústavu fyziky plazmatu AV ČR. Toto zařízení představuje jednu z klíčových výzkumných infrastruktur v České republice ve společném úsilí EU o ovládnutí řízené termonukleární fúze jakožto perspektivního zdroje energie. Na rok 2025 je na spolufinancování tohoto projektu plánováno 300 000 tis. Kč.

3. Návrh výdajů státního rozpočtu na VaVal pro AV ČR na rok 2026 a střednědobý výhled na roky 2027 a 2028

Vysoce hodnotím pozornost, kterou věnuje Rada pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI) oblasti vědy a výzkumu. Akademie věd si uvědomuje složitou situaci při sestavování návrhu výdajů státního rozpočtu na rok 2026 a roky 2027 a 2028 a bere na vědomí předložený Výchozí návrh RVVI pro kapitolu 361 – AV ČR. S navrhovanou výší celkové institucionální podpory na roky 2026–2028 (7 952 170 tis. Kč) však Akademie věd ČR nemůže souhlasit a požaduje navýšení na rok 2026 na částku 8 520 257 tis. Kč v návaznosti na usnesení vlády ČR ze dne 25. září 2024 č. 645, a to s ohledem na inflační vývoj v předchozích letech a v návaznosti na Memorandum o podpoře výzkumu, vývoje a inovací v České republice (dále jen Memorandum) ze dne 19. prosince 2019. Memorandum deklaruje, že se signatáři budou zasazovat o systematické navyšování výdajů státního rozpočtu na institucionální podporu na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací, každoročně **nejméně** o 4 %. Navyšování výdajů se sice vztahuje na institucionální podporu na DK RVO, ale v případě Akademie věd ČR jsou nedílnou součástí i tzv. náklady na činnost. Proto AV ČR požaduje meziroční navyšování také v položce náklady na činnost AV ČR, a to z následujících důvodů:

- položka náklady na činnost AV ČR je definována v § 3 odst. 1 a 2 zákona č. 283/1992 Sb., o Akademii věd České republiky. V odstavci 1 je řečeno, že „Akademie uskutečňuje výzkum prostřednictvím pracovišť Akademie“ a tedy „náklady spojené s činností Akademie věd“ neznamenají v žádném případě jen náklady spojené s provozem Kanceláře AV ČR, ale především náklady na výzkumnou činnost pracovišť AV ČR. Tyto náklady pak mají odrážet zejména odlišné podmínky, v nichž se AV ČR nachází ve srovnání s vysokými školami a zohledňovat ty náklady na produkci výsledků vědy a výzkumu, které mají vysoké školy kryté z jiných výdajů státního rozpočtu. V případě AV ČR jde hlavně o podporu Strategie AV21, podporu investičního rozvoje a transfer znalostí a technologií, a o podporu excelence výzkumu na jednotlivých pracovištích,
- v této souvislosti je třeba zdůraznit, že 98,04 % finančních prostředků z rozpočtu kapitoly AV ČR je rozděleno pracovištím AV ČR a pouze 1,70 % prostředků je určeno na náklady na činnost Kanceláře AV ČR, 0,23 % je podle zákona přiděleno subjektům mimo AV ČR a 0,03 % je určeno na výdaje spolufinancované z rozpočtu EU.

Součástí dokumentu „Koncepte institucionální podpory excelence na vybraných univerzitách a v rámci Akademie věd ČR“ je program „Akademie budoucnosti“. Tento nově rozvíjený nástroj

podpory excelence se soustřeďuje na další posílení kvality výzkumu a excelence na pracovištích Akademie věd ČR a je koncipován jako komplementární k stávajícím programům excelence na AV ČR nebo na ně navazuje. Koncepce programu byla projednána a schválena Akademickou radou AV ČR, byl o ní informován Akademický sněm AV ČR a v současnosti je předložena k projednání RVVI. Ve výchozím návrhu institucionální podpory ze státního rozpočtu ČR na výzkum, experimentální vývoj a inovace pro kapitolu AV ČR je na rok 2026 alokována částka 50 000 tis. Kč a na roky 2027 a 2028 částka 100 000 tis. Kč. Vzhledem k podílu AV ČR na výsledcích v oblasti VaVal v České republice (v letech 2018-2023 měla AV ČR v průměru cca 12% podíl na počtu výzkumných pracovníků v ČR a přitom podle Metodiky M17+ vyprodukovala téměř 36 % excelentních vědeckých výsledků) a na základě našich zkušeností s již existujícími programy podpory excelence považujeme alokovanou částku za nedostačující a žádáme její navýšení na nejméně **100 000 tis. Kč v roce 2026 a na 200 000 tis. Kč v roce 2027 a 2028.**

Významnou součástí badatelské práce v Akademii věd ČR je také vzdělávání mladé vědecké generace a snaha o prohlubování jeho kvality na všech úrovních vzdělávací soustavy, což AV ČR považuje za zásadní a nedílnou součást svého poslání ve společnosti. Těžištěm vzdělávacích aktivit AV ČR je spolupráce s vysokými školami, se zvláštním zřetelem na výchovu studentů doktorských studijních programů. Pracovníci ústavů AV ČR každoročně školí více než dva tisíce studentů doktorského studia z téměř dvou desítek veřejných vysokých škol. Projednávaná novela zákona o vysokých školách sice zlepší podmínky studia doktorandů, ale současně bude významným výdajem školících pracovišť v Akademii věd ČR. Odhad nákladů za celou AV ČR je více než 500 000 tis. Kč. Přestože podíl účelového financování na těchto nákladech je více než 60 %, lze očekávat, že nárůst institucionálních nákladů, při zachování současného počtu studentů, bude **200 000 tis. Kč ročně**, proto tuto částku také uvádíme jako nadpožadavek.

Akademie věd ČR tedy na roky 2026–2028 uplatňuje „nadpožadavky“ (tj. výdaje přesahující výši výdajů uvedenou ve Výchozím návrhu RVVI) ve výši 568 087 tis. Kč na rok 2026, 1 000 897 tis. Kč na rok 2027 a 1 351 020 tis. Kč na rok 2028; nadpožadavky jsou detailně rozepsány v příloze č. 2b.

Zdůvodnění nadpožadavku na roky 2026–2028:

Navýšení prostředků na DK RVO by pracoviště AV ČR využila zejména **k pokrytí rostoucích provozních nákladů a navýšení mezd.** Je třeba si přitom uvědomit, že na trhu práce vědeckých a odborných pracovníků soutěží české výzkumné instituce včetně Akademie věd s institucemi z celého světa, a to včetně vědecky nejrozvinutějších zemí. Mzdová politika na pracovištích AV ČR je v kompetenci vedení každého pracoviště AV ČR a závisí zejména na výši prostředků určených podle hodnocení na DK RVO.

Z porovnání vývoje průměrných mezd v Praze s pracovišti AV ČR (cca 70 % z nich má sídlo v Praze, případně v krajských městech) například vyplývá, že pražský mzdový průměr v roce 2023 přesáhl průměrnou mzdovou úroveň pracovníků AV ČR (57 275 Kč vs. 51 268 Kč), a to i přesto, že podíl vysoce kvalifikovaných pracovníků v AV ČR je výrazně vyšší než v jiných odvětvích (v AV ČR pracuje 70 % výzkumných a ostatních vysokoškolsky vzdělaných pracovníků, 21 % absolventů vyšších odborných a středních škol a pouze 9 % pracovníků s nižším vzděláním). Stagnace prostředků tedy představuje vážné ohrožení konkurenceschopnosti AV ČR v domácím, a především v mezinárodním měřítku. Odliv vysoce kvalifikovaných výzkumných a odborných pracovníků z vědecké a vzdělávací sféry do zahraničí je v době, kdy společnost musí bojovat s globálními hrozbami, velmi nebezpečný, v rozporu s prohlášeními vlády, a přímo ohrožuje vývoj ekonomiky i budoucnost celé společnosti v České republice.

Navýšení prostředků na činnost je nezbytné pro další rozvoj **transferu znalostí a technologií** a otevření **nových směrů orientovaného výzkumu** na pracovištích AV ČR, například v oblasti energetiky a umělé inteligence, boje proti civilizačním i infekčním chorobám, hospodaření s vodou v krajině, nebo v oblasti sociálních, právních a ekonomických problémů globalizujícího se světa a dynamického rozvoje průmyslu a společnosti, a také další rozvoj podpory excelence.

Nutností je samozřejmě podpora kapitálových výdajů na podporu **přístrojového vybavení a stavebních akcí**.

V následujících letech nás čekají rovněž další mandatorní výdaje spojené s požadavky na zajištění kybernetické bezpečnosti, digitální archivace nebo implementace principů Open Science.

4. Návrh dlouhodobého výhledu výdajů státního rozpočtu na VaVal pro AV ČR na léta 2029 až 2032

V příloze č. 2c je uveden návrh dlouhodobých výdajů státního rozpočtu na VaVal na léta 2029 až 2032 pro AV ČR. Vzhledem ke skutečnosti, že návrh dlouhodobých výdajů bude předmětem jednání v průběhu února 2025, vycházíme z předpokladů výše zmiňovaného Memoranda.

Navýšení prostředků na DK RVO by pracoviště AV ČR využila zejména k **navýšení mezd** s cílem udržení konkurenceschopnosti na mezinárodním trhu práce a **pokrytí růstu provozních nákladů**.

Prostředky na činnost budou využity na podporu transferu znalostí a technologií, podporu orientovaného výzkumu a podporu spolupráce s průmyslem. Nezbytná je obnova a pořízování stále nákladnějšího přístrojového vybavení nebo údržba a výstavba budov pracovišť za situace, kdy ceny stavebních prací v poslední dekádě významně vzrostly.

Věřím, že se i v budoucnu podaří poskytnout potřebné finanční prostředky pro kapitolu Akademie věd České republiky, jakožto nejvýkonnější složky VaVal v České republice tak, aby i v příštích letech mohl pokračovat trend růstu množství, ale zejména kvality a společenského významu výsledků všech jejích pracovišť.

5. Rekapitulace

Výdaje státního rozpočtu České republiky na výzkum, experimentální vývoj a inovace (VaVal) na rok 2026 a střednědobý výhled na roky 2027 a 2028, požadované Akademií věd České republiky, shrnuje následující tabulka (v Kč):

Číslo kapitoly	Výdaje státního rozpočtu na VaVal	2026	2027	2028
361	Výchozí návrh RVVI	7 952 170 393	7 952 170 393	7 952 170 393
361	Celkem nadpožadavky AV ČR	568 086 816	1 000 897 104	1 351 019 804
361	Návrh AV ČR celkem	8 520 257 209	8 953 067 497	9 303 190 197
	z toho Akademie budoucnosti	100 000 000	200 000 000	200 000 000
	z toho podpora doktorandů	200 000 000	200 000 000	200 000 000

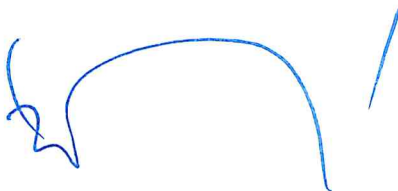
Financování AV ČR ze státního rozpočtu České republiky představuje zásadní a nutný základ nejen pro stabilizaci pracovišť a dlouhodobý rozvoj AV ČR, ale současně je i nezbytným předpokladem pro efektivní využití existujícího potenciálu celého systému výzkumu a vývoje ve prospěch České republiky a jejích občanů. Akademie věd ČR si trvale udržuje pozici nejvýkonnější české vědecko-výzkumné instituce. **Podle aktuálních údajů RVVI za období 2018–2023 vyprodukovala v průměru téměř 36 % excelentních vědeckých výsledků v České republice dle Metodiky M17+, a to s necelými 12 % výzkumných pracovníků v přepočtu na plné úvazky (dle údajů ČSÚ).** O kvalitě výzkumu v AV ČR svědčí i skutečnost, že podle prestižního žebříčku *Nature Index*, v kategorii vládou podporovaných institucí, se AV ČR celosvětově za poslední roky trvale umísťuje v první dvacítkě a nejlépe z obdobných institucí v regionu střední Evropy, a za rok 2024 je AV ČR celosvětově dokonce na 10. místě – před mnohem lépe financovanými institucemi, jako jsou například Národní úřad pro letectví a vesmír (NASA) nebo Národní laboratoř v Los Alamos v USA.

Dovoluji si v této souvislosti zdůraznit také skutečnost, že finanční prostředky vložené do vzdělávání, vědy i výzkumu jsou jedním z hlavních nástrojů nejen k udržení, ale i ke zvýšení ekonomické prosperity naší země a kvality života občanů České republiky; jsou tedy jednou z nejlepších i nejefektivnějších investic do naší budoucnosti.

Pevně věřím, že RVVI a vláda České republiky budou věnovat oblasti výzkumu a vývoje maximální pozornost a zajistí podmínky pro její další rozvoj.

Vážený pane ministře, vážený pane předsedo, velmi Vám děkuji za pozornost, kterou věnujete mým návrhům a argumentům.

Se srdečným pozdravem

Přílohy:

Příloha č. 2a: Struktura návrhu výdajů SR na VaVal pro AV ČR na roky 2026–2028:
Výchozí návrh RVVI

Příloha č. 2b: Struktura návrhu výdajů SR na VaVal pro AV ČR na roky 2026–2028:
Nadpožadavky AV ČR na roky 2026–2028

Příloha č. 2c: Návrh dlouhodobých výdajů SR na VaVal pro AV ČR na roky 2029–2032

Příloha č. 2d: Nároky z nespotřebovaných výdajů

Vážený pan

PhDr. Marek Ženíšek, Ph.D.

ministr pro vědu, výzkum a inovace

předseda Rady pro výzkum, vývoj a inovace

Praha

Vyplnit POUZE do výše celkových institucionálních resp. účelových výdajů uvedených v příslušných letech ve Výchozím návrhu Rady (viz Příloha 1)

Struktura návrhu výdajů státního rozpočtu ČR na výzkum, experimentální vývoj a inovace na roky 2026 - 2028

Institucionální podpora státního rozpočtu ČR na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2026 a střednědobý výhled na roky 2027 a 2028 (v Kč)

Rozpočtová kapitola	Název aktivity	2025	2026	2027	2028
AV ČR	Dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace	5 925 722 028	5 925 722 028	5 925 722 028	5 925 722 028
AV ČR	Náklady na činnost AV ČR	1 726 448 365	1 976 448 365	1 926 448 365	1 926 448 365
AV ČR	Náklady na činnost AV ČR - Excellence - Akademie budoucnosti	0	50 000 000	100 000 000	100 000 000
AV ČR	Náklady na činnost AV ČR - COMPASS-U	300 000 000	0	0	0
Celkem institucionální podpora		7 952 170 393	7 952 170 393	7 952 170 393	7 952 170 393

Účelová podpora státního rozpočtu ČR na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2026 a střednědobý výhled na roky 2027 a 2028 (v Kč)

Rozpočtová kapitola	Kód	Název aktivity	Zahájení	Ukončení	2025	2026	2027	2028
Celkem účelová podpora					0	0	0	0

Celkem institucionální + účelová podpora	7 952 170 393	7 952 170 393	7 952 170 393
--	---------------	---------------	---------------

Institucionální podpora státního rozpočtu ČR na výzkum, experimentální vývoj a inovace na roky 2026 a střednědobý výhled na roky 2027 a 2028 (v Kč)

Rozpočtová kapitola	Název aktivity	2026*	2027*	2028*
AV ČR	Dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace	300 000 000	600 000 000	1 000 000 000
AV ČR	Náklady na činnost AV ČR	18 086 816	100 897 104	51 091 804
AV ČR	Náklady na činnost AV ČR - Excellence - Akademické budoucnosti	50 000 000	100 000 000	100 000 000
AV ČR	Náklady na činnost AV ČR - Podpora doktorandů	200 000 000	200 000 000	200 000 000
Celkem institucionální podpora		568 086 816	1 000 897 104	1 351 091 804

Účelová podpora státního rozpočtu ČR na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2026 a střednědobý výhled na roky 2027 a 2028 (v Kč)

[illegible]

* v případě nadpožadavků uveďte prosím komentář se zdůvodněním (do samostatného dokumentu)

Návrh dlouhodobých výdajů státního rozpočtu ČR na výzkum, experimentální vývoj a inovacena roky 2029 - 2032

Institucionální podpora státního rozpočtu ČR na výzkum, experimentální vývoj a inovace - dlouhodobý výhled na léta 2029 až 2032 (v Kč)

Rozpočt. kapitola	Název aktivity	2029*	2030*	2031*	2032*
AV ČR	Dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace	1 352 000 000	1 406 080 000	1 462 323 200	1 520 816 128
AV ČR	Náklady na činnost AV ČR	53 135 476	55 260 895	57 471 331	59 770 184
Celkem institucionální podpora		1 405 135 476	1 461 340 895	1 519 794 531	1 580 586 312

Účelová podpora státního rozpočtu ČR na výzkum, experimentální vývoj a inovace - dlouhodobý výhled na léta 2029 až 2032 (v Kč)

Rozp. kapit.	Kód	Název aktivity	Zahájení	Ukončení	2029*	2030*	2031*	2032*
Celkem účelová podpora					0	0	0	0
Celkem institucionální + účelová podpora					1 405 135 476	1 461 340 895	1 519 794 531	1 580 586 312

* návrh dlouhodobých výdajů prosím okomentujte v samostatném dokumentu

Nároky z nespotřebovaných výdajů (v Kč)

Rozpočt. kapitola	Stav NNV k 1. 1. 2024			Stav NNV k 1. 1. 2025*		
	institucionální	účelová	celkem	institucionální	účelová	celkem
SR	40 796 611	0	40 796 611	6 744 405	0	6 744 405
EU/FM**	0	0	0	0	0	0
Celkem	40 796 611	0	40 796 611	6 744 405	0	6 744 405
Předpokládané čerpání NNV v roce 2025						
	institucionální	účelová	celkem			
SR	6 744 405	0	6 744 405			
EU/FM**	0	0	0			
Celkem	6 744 405	0	6 744 405			

* stav NNV prosím okomentujte, především pak v případě, že došlo k meziročnímu nárůstu ve srovnání se stavem k 1. 1. 2024

** vyplňte, pokud je relevantní pro Vaši rozpočtovou kapitolu